

RAPORTUL

vizînd implementarea Legii nr. 160 din 22.07.2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător pentru anul 2017

Ministerul Economiei și Infrastructurii depune eforturi esențiale în vederea facilitării procesului de desfășurare a activității de întreprinzător, precum și a eliminării constrângerilor asupra mediului de afaceri. Astfel, în perioada 2016-2017 s-au eliminat 265 acte permise, ceea ce a permis reducerea poverii administrative la acest subiect cu circa 70 la sută în raport cu numărul actelor permise anterioare.

Aceste realizări se datorează faptului că prin Legea nr.185 din 21 septembrie 2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative a fost modificată Legea nr.160/2011 și Nomenclatorul actelor permise a fost expus în redacție nouă care a instituit cadrul normativ pentru eliberarea a trei categorii de acte permise: licențe – 31; autorizații – 82 (acte permise care se acordă pentru drept de activitate și atestarea anumitor capacități ale agentului economic); certificate – 36 (acte permise care atestă conformarea serviciilor și/sau bunurilor cu unele cerințe tehnice).

Concomitent, realizarea acțiunilor de reducere a poverii administrative asupra mediului de afaceri se amplifică prin lansarea Ghișeului Unic de gestionare și eliberare a actelor permise (inclusiv și licențe) conform Hotărîrii Guvernului nr.753 din 14 iunie 2016 care prevede asigurarea funcționalității depline a sistemului informațional, precum și eliberarea în baza ghișeului unic a majorității absolute a actelor permise către finele anului 2018 (preponderent autoritățile publice centrale).

În același context, în scopul implementării Planului de acțiuni privind reforma de modernizare a serviciilor publice pentru anii 2017-2021 (aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.966 din 9 august 2016), prin Hotărîrea Guvernului nr.314 din 22.05.2017 privind constituirea Agenției Servicii Publice (ASP), a fost decisă reorganizarea prin transformare a Întreprinderii de Stat „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” în Instituția publică „Agenția Servicii Publice” în subordinea Guvernului. În același timp, Întreprinderea de Stat „Camera Înregistrării de Stat”, Întreprinderea de Stat „Cadastru”, autoritatea administrativă din subordinea Ministerului Justiției „Serviciul Stare Civilă” și autoritatea administrativă din subordinea Ministerului Economiei „Camera de Licențiere” a fost reorganizată prin fuziune (absorbție) cu Instituția publică „Agenția Servicii Publice”.

Agenția Servicii Publice este succesori deplin de drepturi și obligații, inclusiv asupra gestionării patrimoniului entităților reorganizate. Totodată, funcțiile de exercitare a serviciilor prestate în conformitate cu legislația în vigoare de către persoanele juridice reorganizate vor fi exercitate de către Instituția publică „Agenția Servicii Publice”.

De menționat că, începând cu 27 octombrie 2017, Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale este autoritatea, care îndeplinește atribuțiile în domeniul reglementării prin licențiere a activității farmaceutice. Anterior, aceste atribuții reveneau Camerei de Licențiere.

Pe parcursul anului 2017 implementarea politicii statului în domeniul vizat a fost efectuată de 7 autorități de licențiere stabilite prin lege:

Agenția Servicii Publice (Camera de Licențiere);
 Banca Națională a Moldovei (BNM);
 Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF);
 Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE);
 Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații
 Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI);
 Consiliul Coordonator al Audiovizualului (CCA);
 Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale (AMDM) .

Autoritățile de licențiere, în perioada de referință, au asigurat îndeplinirea atribuțiilor de reglementare prin licențiere: - eliberarea licențelor; - ținerea dosarelor de licențiere și a registrelor de licențe; - controlul asupra respectării de către titularii de licențe a condițiilor de licențiere în corespundere cu principiile de bază ale licențierii.

Evidențiem că, potrivit registrelor de licențiere, ținute de toate autoritățile de licențiere, la situația de la 31 decembrie 2017 erau înregistrați 14894 titulari de licență, iar la 31 decembrie 2016 – 14635 titulari de licență (a se vedea anexa nr.1 la Raport).

Ponderea licențelor valabile la situația de la 31 decembrie 2017 raportate de autoritățile de licențiere se prezintă astfel:

Autoritățile de licențiere	Licențe valabile	Raport procentual comparativ cu numărul total al licențelor valabile, %
În total	14894	100
inclusiv:		
ASP	12501	83,93
BNM	355	2,38
CNPF	372	2,5
ANRE	331	2,22
ANRCETI	779	5,23
CCA	120	0,81
AMDM	436	2,93

Evoluția numărului licențelor valabile pentru genurile de activitate supuse reglementării prin licențiere de către toate autoritățile de licențiere în perioada anilor 2015 – 2017 este prezentată în anexa nr.2 la Raport.

Din numărul total de licențe eliberate în anul 2017 de toate autoritățile de licențiere pentru genurile de activitate licențiate, circa 69 % revin pentru 10 genuri de activitate, și anume:

Denumirea genului de activitate	Licențe valabile	Raport cu numărul total al licențelor eliberate în 2017 , %
1. Metale prețioase	440	12,72
2. Activitatea farmaceutică	436	12,61
3. Utilizarea resurselor de numerotare în scopul furnizării rețelelor și serviciilor de comunicații electronice	380	11
4. Activitatea unităților de schimb valutar	337	9,75
5. Activități în domeniului asociațiilor de economii și împrumut	281	8,13
6. Producție alcoolică autohtonă	129	3,73
7. Activitatea de emisie pentru difuzarea serviciilor de programe pe cale radioelectrică terestră și/sau prin orice alte mijloace de telecomunicații decât cele radioelectrice terestre	120	3,47
8. Metale feroase	102	2,95
9. Comercializarea cu amănuntul a benzinei și motorinei	87	2,52
10. Comercializarea cu amănuntul a gazului lichefiat	74	2,14

În sectorul energetic numărul de licențe valabile către 31 decembrie 2017 a constituit 331 licențe, inclusiv pentru desfășurarea activităților pe piața energiei electrice – 27 licențe, pe piața gazelor naturale – 48 licențe, pe piața gazelor lichefiate – 86 licențe și pe piața produselor petroliere – 123 licențe, pe piața energiei termice – 7 licențe, pentru serviciile apă și canalizare – 40 licențe.

Din totalul actual de 779 licențe valabile în **domeniul comunicațiilor electronice și tehnologiei informației**, ponderea cea mai înaltă o dețin titularii de licență pentru utilizarea resurselor de numerotare în scopul furnizării rețelelor și serviciilor de comunicații electronice, ceea ce constituie – 380 licențe.

În sectorul bancar numărul de licențe valabile la 31 decembrie 2017 a constituit 372 licențe, dintre care licențe pentru activitatea băncilor – 11 și pentru activitatea unităților de schimb valutar (altele decât băncile) – 337 licențe, activitatea de prestare a serviciilor de plată – 3, activitatea de emisie de monedă electronică – 4.

În domeniul pieței financiare nebancare în perioada de referință au fost în vigoare 372 licențe, inclusiv: pentru desfășurarea activității profesioniste pe piața de capital – 18; pentru desfășurarea activității profesioniste pe piața asigurărilor – 71; pentru activitatea asociațiilor de economii și împrumut – 281; pentru activitatea Biroului istoriilor de credit – 2.

Din analiza evoluției numărului licențelor valabile pentru genurile de activitate supuse reglementării prin licențiere în perioada anilor 2015-2017, în mod special poate fi evidențiat că, cele mai mari creșteri ale numărului licențelor au fost înregistrate la activitățile:

Denumirea genului de activitate	2015	2016	2017	Raport (%)	
				2017/2015	2017/2016
1. Birou al istoriilor de credit	1	1	2	200	200
2. Importul benzină/motorină	23	25	36	156,52	144
3. Activitatea de emitere de monedă electronică de către societățile emitente de monedă electronică	3	3	4	133,33	133,33
4. Protecția informației	30	30	35	116,67	116,67
5. Utilizarea resurselor de numerotare în scopul furnizării rețelelor și serviciilor de comunicații electronice	344	338	380	110,47	112,43

Concomitent, s-a atestat o scădere a numărului licențelor valabile la unele genuri de activitate.

Denumirea genului de activitate	2015	2016	2017	Raport (%)	
				2017/2015	2017/2016
1. Licență pentru activitatea magazinelor duty-free, inclusiv pentru deservirea corpului diplomatic	3	5	2	cu 33,33	cu 60,0
2. Activitatea de prestare a serviciilor de plată de către societățile de plată, societățile emitente de monedă electronică, furnizorii de servicii poștale	5	5	3	cu 40	cu 40
3. Jocuri de noroc	64	72	50	cu 21,87	cu 30,56
4. Activități profesioniste pe piața asigurărilor	87	88	71	cu 19,4	cu 19,32

Referitor la taxa pentru licență.

Nivelul colectării taxei pentru eliberarea/prelungirea și reperfectarea licențelor, în perioada raportată a constituit 62365,01 mii lei. Suma totală achitată în anul 2017 s-a redus simțitor, în raport cu anii precedenți, pe motiv că s-au exclus de la acest regim un număr considerabil de genuri de activitate.

Ponderea covârșitoare a taxelor colectate în anul 2017 îi revine Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică – 50 % și Agenției Servicii Publice¹ – 48,62 %. Din suma totală, achitată în perioada anului 2017 - 22,08 % revin mărimii taxei achitate la jocuri de noroc .

Controlul în domeniul licențierii

În perioada de referință, în cadrul monitorizării activității titularilor de licență, autoritățile de licențiere au efectuat 379 controale/monitorizări de respectare a condițiilor stabilite prin legi la desfășurarea activităților licențiate, dintre care 304 controale/monitorizări planificate și 75 controale/monitorizări inopinate. Din numărul total ale controalelor/monitorizărilor efectuate, ponderea cea mai mare îi revine Băncii Naționale a Moldovei circa 80 %.

Descrescerea esențială a numărului controalelor de stat, inopinate și planificate, se datorează efectelor modificărilor conceptuale introduse în legislația cu privire la controlul de stat asupra activității de întreprinzător inițiate prin Legea nr.230 din 23 septembrie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative și urmate prin adoptarea pachetelor de legi speciale dedicate implementării prevederilor noi ale Legii cadru (Legea nr.131 din 8 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător), precum și reformei instituționale a organelor cu funcții de control. De menționat că, actualmente, conform aceluiași modificări ASP nu va putea desfășura controale.

Totuși în perioada anului 2017 de către **Agencia Servicii Publice** (Camera de Licențiere) au fost efectuate 27 controale inopinate asupra respectării de către titularii de licență a condițiilor de licențiere (26 cu privire la instruirea în transport), sau cu 164 controale mai puțin decât în anul 2015 și cu unu mai mult decât în anul 2016.

În rezultatul efectuării controalelor, a analizei suplimentare a dosarelor de licențiere a titularilor de licență, sesizărilor autorităților publice cu funcții de reglementare și control au fost: emise prescripții – 71; adoptate decizii de retragere a licenței – 131; adoptate decizii privind suspendarea licenței – 51.

În baza cererilor titularilor de licență au fost emise 20 decizii de suspendare a licenței și 91 decizii de retragere a licenței.

În conformitate cu prevederile alin.(1) – alin.(3) ale art.17 din Legea nr.235-XVI din 20.07.2006 *cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător*, în perioada 01.01.2017 – 31.12.2017 au avut loc 128 procese de judecată inclusiv 61 în Conteciosul administrativ.

Banca Națională a Moldovei

În ceea ce privește aspectele aferente activității băncilor licențiate în perioada anului 2017 au fost efectuate 7 controale complexe, la următoarele bănci - B.C. „VICTORIABANK” S.A.; BC „MOLDOVA-AGROINDBANK” S.A.; BC „Moldindconbank” S.A.; BC „ENERGBANK” S.A.; „FinComBank” S.A.; BC „COMERȚBANK” S.A. și BC „EuroCreditBank” S.A. și în urma încălcărilor și

¹ Se referă și la genurile de activitate care au fost excluse din lista celor licențiate, în baza Legii nr. 185 din 21.09.2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative

deficiențelor constatate în cadrul acestora au fost aplicate 37 sancțiuni față de bănci sau administratorii acestora (B.C. „VICTOR1ABANK” S.A.; BC „MOLDOVA-AGROINDBANK” S.A.; B.C. „ENERGBANK” S.A.; BC „Moldindconbank” S.A.), în principal ce țin de: nerespectarea cerințelor privind transparența structurii de proprietate; neclasificarea unor active și angajamente condiționale conform cerințelor stabilite; nerespectarea măsurilor de remediere impuse de BNM; nerespectarea limitelor și cerințelor privind concentrarea riscurilor (expunerilor); neidentificarea grupurilor de persoane aflate în legătură; nerespectarea obligațiilor prevăzute de legislația privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, etc.

În ceea ce privește aspectele aferente activității unităților de schimb valutar, în anul 2017 s-au efectuat 294 controale, dintre care 260 controale planificate și 32 controale inopinate la unitățile de schimb valutar și 2 controale inopinate la birourile de schimb valutar ale băncilor licențiate. În rezultatul încălcărilor și deficiențelor constatate în cadrul controalelor pe teren și din oficiu efectuate în anul 2017 la unitățile de schimb valutar, acestora le-au fost aplicate 123 sancțiuni (9 decizii de retragere a licenței casei de schimb valutar, 21 decizii de suspendare a activității caselor de schimb valutar, 18 decizii de aplicare a amenzii față de unitățile de schimb valutar în sumă totală de 102,5 mii lei, 73 sancțiuni prin emiterea avertismentelor în scris unităților de schimb valutar și 2 sancțiuni prin emiterea avertismentului în scris birourilor de schimb valutar ale băncilor licențiate).

Pe parcursul anului 2017, în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, au fost efectuate 6 controale la băncile licențiate (BC „MOLDOVA-AGROINDBANK” S.A.; B.C. „COMERȚBANK” S.A.; BC „Moldindconbank” S.A.; BC „EuroCreditBank” S.A.; B.C. „ENERGBANK” S.A.; „FinComBank” S.A.), 3 controale la prestatorii de servicii de plată nebancari („ARTOSIS” S.R.L.; „PAYMASTER” S.R.L.; Î.S. „POȘTA MOLDOVEI”) și 26 de controale la casele de schimb valutar.

În ceea ce privește procesele judiciare în care a fost implicată BNM referitor la contestarea deciziilor de retragere sau de suspendare a licențelor, pe parcursul anului 2017, BNM nu a emis decizii de retragere sau de suspendare a licențelor care au fost contestate în judecată și au fost susținute de către instanța de judecată.

În perioada de referință **Comisia Națională a Pieței Financiare** a desfășurat 43 controale la participanții profesioniști ai pieței financiare nebancare, inclusiv 25 controale tematice, 5 inspecții în teren și o analiză din oficiu în domeniul asigurărilor, precum și 9 controale complexe și 3 controale tematice în domeniul asociațiilor de economii și împrumut (AEÎ). Pe piața de capital nu au fost desfășurate controale asupra respectării de către titularii de licențe a condițiilor de licențiere.

În anul 2017 la titularii de licențe în domeniul asigurărilor au fost efectuate 31 controale, inclusiv: 25 controale tematice planificate conform Planului activităților de control al CNPF pentru anul 2017 referitor la respectarea de către asigurători a legislației privind nivelul marjelor de solvabilitate și coeficientului de lichiditate ale asigurătorului, activelor admise spre acoperirea fondului asiguraților, precum și achitarea retribuțiilor intermediarilor în asigurări și respectarea propriilor

reglementări privind cheltuielile de achiziție, 5 inspecții în teren și o analiză din oficiu privind respectarea legislației în domeniul asigurărilor.

În baza rezultatelor controalelor efectuate, analizei din oficiu și inspecțiilor în teren la titularii de licențe în domeniul asigurărilor au fost aprobate 16 hotărâri/decizii, inclusiv: 11 prescripții privind respectarea legislației în domeniul asigurărilor la formarea rezervelor tehnice de asigurare și menținerea nivelului marjelor de solvabilitate și coeficientului de lichiditate, precum și la achitarea retribuițiilor intermediarilor în asigurări și respectarea propriilor reglementări privind cheltuielile de achiziție, 1 hotărâre cu privire la prescrierea unei companii de asigurări de a prezenta rapoartele specializate și 4 atenționări privind respectarea necondiționată a prevederilor legale. Totodată, au fost atrase la răspundere contravențională 3 persoane cu funcții de răspundere ale asigurătorilor, precum și remise materialele aferente la 2 controale efectuate organelor de ocrotire a normelor de drept pentru luare de atitudine conform competenței.

De asemenea, pe parcursul anului 2017 în sectorul de microfinanțare au fost efectuate 9 controale complexe și 3 controale tematice asupra activității asociațiilor de economii și împrumut.

Ca rezultat al tuturor activităților de control desfășurate s-au aplicat următoarele măsuri:

- prescripții privind înlăturarea încălcărilor depistate și respectarea necondiționată a prevederilor cadrului normativ în vigoare -77;
- atragerea la răspundere contravențională a persoanelor cu funcții de răspundere ale asociațiilor de economii și împrumut - 26;
- suspendarea operațiunilor la conturile curente și de depozit ale asociațiilor de economii și împrumut - 6;
- remiterea materialelor aferente controalelor efectuate organelor de ocrotire a normelor de drept pentru luare de atitudine conform competenței - 2.

În perioada de referință activitatea de control a **Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică** a fost marcată de intrarea în vigoare a modificărilor Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, dispozițiile căreia au dus la imposibilitatea realizării eficiente a activității de control. Misiunile de control realizate de Agenție au ca scop de bază evaluarea punerii în aplicare de către întreprinderile reglementate a principiului eficienței maxime la cheltuieli minime, aceasta fiind de altfel și una dintre principalele atribuții ale instituției de reglementare din sectorul energetic și a serviciului public de alimentare cu apă și canalizare prevăzută de toate legile sectoriale (Legea cu privire la gazele naturale nr. 108/2016, Legea cu privire la energia electrică nr.107/2016, Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare nr.303/2013, Legea cu privire la energia termică și promovarea cogenerării nr. 92/2014).

Pe parcursul anului 2017 Agenția a suspendat activitățile de control și a venit cu mai multe soluții de depășire a situației create. Astfel, conform Planului de acțiuni pentru consolidarea independenței ANRE, elaborat de Secretariatul Comunității Energetice, Secretariatul la fel a identificat această problemă și a venit cu

recomandări concrete la proiectului noii redacții a Legii cu privire la energetică, care în final a fost aprobat de Parlament în ședința din 21.07.2017.

Odată cu intrarea în vigoare la 20.10.2017 a Legii cu privire la energetică nr. 174 din 21.09.2017, a fost instituit mecanismul de control specific pentru activitățile reglementate de către Agenție, fapt ce a permis realizarea unei misiuni inopinate la S.A. „RED Nord Vest” urmare a solicitării parvenite de la Procuratura Anticorupție.

Pentru perioada abordată **Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației** nu a efectuat nici un tip de control.

Odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 175 din 21.07.2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, și în rezultatul modificărilor operate în Legea nr. 1456/1993 cu privire la activitatea farmaceutică, din atribuțiile **Agenciei Medicamentului și Dispozitivelor Medicale** a fost exclusă funcția de control de stat asupra activității de întreprinzător din cadrul întreprinderilor farmaceutice. Acest drept de a iniția și de a desfășura controlul de stat în domeniul activității farmaceutice este delegat Agenției Naționale pentru Sănătate Publică. Conform art. 14² alin. (2) și alin. (3) din Legea nr.1456 din 25.05.1993, la data înregistrării cererii și documentelor stabilite pentru obținerea/perfectarea licenței, AMDM înștiințează Agenția Națională pentru Sănătate Publică și Comitetul permanent de control asupra drogurilor (în cazul comercializării preparatelor stupefiante și/sau psihotrope), pentru a se asigura de corespunderea condițiilor de activitate a solicitantului cu cerințele stabilite și pentru a obține în termen de 10 zile a notificării sau procesului-verbal de control privind corespunderea condițiilor de activitate a solicitantului.

Din motiv că Agenția Națională pentru Sănătate Publică nu și-a inițiat activitatea, AMDM nu a înștiințat și n-a expediat adresările necesare. În scopul evitării întreruperii procesului de licențiere, AMDM a solicitat prin adresare către Guvern examinarea și expunerea asupra posibilității de acceptare a desfășurării activității de licențiere în baza autorizațiilor emise anterior de către Centrul Național de Sănătate Publică, pe perioada de reorganizare a acestei autorități. În acest scop, întru evitarea întreruperii procesului de licențiere de către AMDM a fost elaborat modelul Declarației pe propria răspundere, prin care solicitantul își asumă responsabilitatea în respectarea cerințelor prevăzute de legislația în vigoare pentru desfășurarea activității farmaceutice pe o adresă nouă.

Așa dar, pe parcursul a primelor 2 luni de funcționare AMDM nu a recepționat sesizări, procese-verbale de control parvenite de la instituțiile investite cu funcții de reglementare și control, privind încălcarea de către titularii de licență a condițiilor de licențiere.

Până la data de 01.01.2018 Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale a fost antrenată în 2 procese judiciare, având la bază contestarea deciziilor Agenției, privind respingerea cererii de perfectare a licențelor în temeiul nerespectării prevederilor art.19 alin. (4), (5), (6) din Legea nr.1456/1993 cu privire la activitatea farmaceutică, cu modificările și completările ulterioare.

Pe parcursul primului semestru al anului 2017, în urma depistării încălcărilor, admise de titularii de licență, autoritățile de licențiere în total au emis 242 prescripții, în urma cărora au fost suspendate – 313 licențe și retrase – 252 licențe. Din totalul prescripțiilor emise 46,69 % îi revin Comisiei Naționale a Pieței Financiare, iar 30,61 % Agenției Servicii Publice. Analizând structura prescripțiilor emise de autoritățile de licențiere pe domenii, se poate constata că, cele mai frecvente încălcări au fost înregistrate în activitatea asociațiilor de economii și împrumut.

- Anexe: 1. Informație privind activitatea de licențiere pentru anul 2017 - o filă;
2. Evoluția numărului licențelor valabile pentru genurile de activitate supuse reglementării prin licențiere de către toate autoritățile de licențiere pentru anii 2015 – 2017 - 2 file.*